

Tematické okruhy na štátne skúšky
PEDAGOGIKA - VYCHOVÁVATEĽSTVO (Bc.)
akademický rok 2017/2018

Pedagogika – pojem, predmet, pramene a štruktúra pedagogiky. Vzťah pedagogiky k iným vedám.

Výchova – základná kategória pedagogiky. Pojem a podstata výchovy. Podmienenosť a úloha výchovy v spoločnosti a v živote človeka. Genéza výchovy. Ontogenéza.

Činitele rozvoja osobnosti. Dedičnosť a antropologické predpoklady výchovy. Prostredie, typy výchovného prostredia. Teórie vývinu osobnosti.

Základné výchovné činitele a ich podiel na vývine osobnosti.

Socializácia osobnosti človeka. Socializačné činitele. Poruchy socializácie.

Sociálnopatologické javy a ich prevencia. Problémové správanie žiakov. Výchovné ťažkosti. Druhy a formy prevencie, aktéri prevencie. Dokumenty v oblasti prevencie. Záujmová činnosť žiakov ako faktor prevencie. Systém výchovného poradenstva a prevencie v zmysle zákona 245/2008 o výchove a vzdelávaní.

Výchova ohrozených detí a mládeže, prevýchova.

Špeciálna pedagogika, jej začlenenie do systému pedagogických vied. Špeciálno-pedagogická starostlivosť o jedincov a skupiny.

Náhradná rodinná výchova.

Pedagogika voľného času, jej vymedzenie, predmet skúmania. Teoretické východiská pre rozvoj teórie a praxe pedagogiky voľného času. Analýza pojmu voľný čas z hľadisk rôznych prístupov, myšlienkových náhľadov, významných predstaviteľov (pedagógov, filozofov) v minulosti a súčasnosti.

Voľný čas a jeho funkcie. Voľný čas ako prostriedok prevencie, reedukácie. Voľný čas ako právo a hodnota. Voľný čas a výchova mimo vyučovania. Špecifické znaky voľného času a výchovy mimo vyučovania.

Organizačný systém voľnočasovej výchovy (školské a mimoškolské zariadenia, organizácie, združenia) – ich participácia a intervencia do voľného času detí a mládeže.

Osobnosť pedagóga voľného času (vychovávateľa) vo voľnočasovej výchove.

Vplyv sociológie na pedagogické myslenie, hraničné pedagogicko-sociologické vedy, ich charakteristika a predstavitelia. Predmet sociálnej pedagogiky a jeho vymedzovanie u nás a v zahraničí. Vzťah sociálnej pedagogiky k pedagogike voľného času.

Prostredie a výchova. Sociálna determinácia výchovy a vzdelávania.

Sociálne aspekty rodiny, funkcie a premeny rodiny v transformačnom období. Socializačné činitele v rodine.

Škola ako výchovný a socializačný činiteľ. Funkcie školy.

Rodina ako výchovný a socializačný činiteľ. Výchovné pôsobenie rodiny. Štýly výchovného pôsobenia. Typológia rodiny. Štruktúra rodiny, funkcie rodiny. Spolupráca rodiny a školy.

Výchova a vzdelávanie v histórii. Vývoj pedagogiky.

Vzťah spoločnosti a výchovy, názory na sociálnu funkciu výchovy – historické aspekty a súčasnosť.

Teória výchovy a jej miesto v systéme pedagogických disciplín.

Výchovný proces, jeho podstata, znaky, priebeh z hľadiska vývinu jednotlivca a skupiny.

Výchovné princípy. Obsah výchovy a jeho konkretizácia v jednotlivých výchovných zložkách.

Prostriedky výchovy, ich vymedzenie. Hra, režim a práca.

Metódy výchovy, ich vymedzenie, klasifikácia.

Osobnosť pedagóga, funkcie a úlohy vychovávateľa. Spolupráca vychovávateľa s ďalšími činiteľmi výchovy.

Pedagogická diagnostika, jej vymedzenie, znaky, predmet a funkcie diagnostikovania.

Metódy pedagogickej diagnostiky, ich klasifikácia a aplikácia v edukačnom procese.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu v rodine, v škole a mimoškolskom systéme, jej ciele, obsah a prostriedky.

Predmet a etapy vedeckého výskumu v pedagogike. Plánovanie výskumu v pedagogike.

Klasifikácia výskumných metód. Empirické metódy pedagogického výskumu. Kvantitatívne a kvalitatívne metódy pedagogického výskumu.

LITERATÚRA:

EMMEROVÁ, I.: *Preventívna a sociálno-výchovná práca s problémovými deťmi a mládežou*. Banská Bystrica : 2012.

EMMEROVÁ, I.: *Aktuálne otázky prevencie problémového správania u žiakov v školskom prostredí*. Banská Bystrica : 2011.

HRONCOVÁ, J. – EMMEROVÁ, I. a i.: *Sociálna pedagogika – vývoj a súčasný stav*. Banská Bystrica : 2009.

HRONCOVÁ, J. – EMMEROVÁ, I. – HRONEC, M.: *Sociálna patológia a sociológia výchovy pre pedagógov*. Žilina : 2017.

HOFBAUER, B.: *Děti, mládež a volný čas*. Praha : 2001.

KOMINAREC, I.: *Úvod do pedagogiky voľného času*. Prešov : 2003.

KOUTEKOVÁ, M.: *Základy pedagogickej diagnostiky*. Banská Bystrica : 2007.

KOUTEKOVÁ, M.: *Osobnosť vychovávateľa v systéme výchovy mimo vyučovania*. Banská Bystrica : 2003. ISBN 80–8385–816–5.

KOUTEKOVÁ, M. a kol.: *Pedagogika voľného času v teórii a praxi. 1. a 2. diel*. Banská Bystrica : 2013 a 2014.

KOVÁČIKOVÁ, D. – TURANSKÁ, E.: *Kapitoly zo všeobecnej pedagogiky a dejín školstva a pedagogiky*. Zvolen : 1999.

KRATOCHVÍLOVÁ, E.: *Pedagogika voľného času*. Bratislava : 2004.

KRYSTOŇ, M.: *Edukácia detí a mládeže vo voľnom čase*. Banská Bystrica : 2003.

LÁSZLÓ, K. – ŠKVARKOVÁ, Z.: *Didaktika*. Banská Bystrica : 2009.

MASARIKOVÁ, A. – MASARIK, P.: *Vybrané kapitoly z pedagogiky voľného času*. Nitra : 2002. ISBN 80–968735–0–4.

PŠENÁK, J. : *Kapitoly z dejín školstva a pedagogiky*. Bratislava : 2000.

REBLÉ, A.: *Dejiny pedagogiky*. Bratislava : 1993.

BELKOVÁ, V.: *Školská integrácia – špeciálne výchovnovzdelávacie potreby v podmienkach bežných škôl*. Banská Bystrica : 2010.

VAŠEK, Š.: *Špeciálna pedagogika*. Bratislava : 1996.

VIŠŇOVSKÝ, Ľ.: *Teória výchovy (vybrané kapitoly)*. Banská Bystrica : 1998.

Časopisy: *Vychovávateľ, Pedagogická revue, Pedagogika, Mládež a spoločnosť, Sociálna prevencia, Prevencia*.

V Banskej Bystrici 7. 3. 2018

prof. PhDr. Ingrid Emmerová, PhD.
garantka študijného odboru